

NOV GROB

ANNA ZUPANČIČ
Danes zjutraj je umrla na
domu doma poznana Mrs.
Anna Zupančič, (iz poznane La-
nove družine iz West Parka),
stanujoča na 4738 W. 130 St.
Podrobnosti bomo poročali ju-
trega.

Domače vesti

bolnišnice
Pred časoma se je vrnila iz
bolnišnice na svoj dom Mrs.
Maraš, poznana bivša
kričnica Slov. del. doma na
W. 130 St. Sedaj se nahaja
na zdravniško oskrbo na svo-
jem domu na 1155 E. 169 St.
Vse prijateljice lahko obi-
sli. Zahvaljuje se vsem prija-
teljem za obiske, darila, kar-
te, itd., ki jih je bila deležna
bolnišnici.

lovcev
Lovce-člane Euclid Rifle and
Hunting kluba se opozarja, da
jutri popoldne, v sredo ob 3.
ur, vrši seja in streljanje na
poligonu Karlovci. Serviralo
bo klobase in kisle zelje. Va-
se vse lovce na udeležbo.

anski odsek SNPJ farne
Nocoj ob osmih se vrši sesta-
vanje ženskega odseka farne
SNPJ v Slov. del. domu na Wa-
shington Rd. Vabi se članice na
moštevilo udeležbo.

rojstni dan
Zadnji petek je praznovala
70. rojstni dan Mrs. Teka-
re iz 386 E. 165 St. Kot prava
korenina, je še vedno
mesta, da le kaj. Se na mnoga
člana, Mrs. Tekavec!

letnica poroke
Danes praznujeta 25-letnico
srečnega zakonskega
zveza poznana Mr. in Mrs.
Smerdel iz 19202 Arrow-
head Ave. Sinova in vsi domači
tudi prijatelji jima želijo še
mnoga leta zdravja in zado-
voljstva!

PROTI OBSODBI DE-

STORICE IZ HOLLYWOODA

WASHINGTON, 12. sept. —
800 delavcev in filmskih
glavcev iz Hollywooda je danes
podpisalo apel na Najvišjo sod-
bo, da se spremeni kazne dese-
vice filmskih pisateljev in di-
rektorjev, ki so bili obsojeni, ker
so hoteli v kongresu povedati,
da so komunisti ali pa ne.

Apel so med ostalimi podpi-
sali igralci John Garfield,
Lancaster, Charlie Chaplin
in Gale Sondergaard.

Ostali podpisniki apela so:
Paul Robeson, Dorothy Parker,
Clifford Odets, O. John Rogge,
in drugi.

KOLIKO LJUDI JE UBILA

ATOMSKA BOMBA?

NAGASAKI, 12. sept. — Da-
nes je bilo naznanjeno, da je
atomska bomba, ki je bila vrže-
na na Nagasako, ubila 73.884
oseb, kar pomeni trikrat več
kot pa se je predmevalo. Kar
je tiče Hirošime pa je bilo na-
znanjeno, da je bilo ubitih
80.000 Japoncev. Medtem
pa so poročila še vedno neza-
slišljiva, kajti nedavno je bilo
naznanjeno, da je v Hirošimi bi-
lo ubitih 240.000 oseb.

KARDELJ, DJILAS IN BEBLER ODPOTOVALI V NEW YORK NA GENERALNO SKUPŠČINO Z. H.

BEOGRAD, 10. sept.—Danes je iz Beograda odpoto-
vala jugoslovanska delegacija, ki bo prisostvovala zaseda-
nju Generalne skupščine organizacije Združenih narodov.

Delegaciji načeljujeta zunanji
minister Edvard Kardelj in taj-
nik Politburoa Milovan Djilas.
Ostali delegatje so: zastopnik
zunanjega ministra dr. Aleš Be-
bler, ambasador v Bolgariji M.
Djerdja, visoka uradnika zu-
nanjega ministrstva Milan Bar-
tos in Salko Fejdi, direktor za
informacije Vladimir Dedjer in
lieut. gen. Veljko Mičunović.

V New Yorku se bodo delega-
ciji priključili še jugoslovanski
ambasador v Washingtonu Sa-
va Kusanovič, stalni delegat pri
OZN dr. Joža Vilfan in Miloje
Radonović. Ta delegacija, ki je
najmočnejša od vseh kar jih je
doslej Jugoslavija poslala na
mednarodna zborovanja, je po-
oblašena, da stori kakršne ko-
li nujnostne sklepe, ki bi jih po-
ložaj zahteval.

Tito prevzel urad zunanjega ministra

Jugoslovanski parlament je
pooblastil ministrskega pred-
sednika maršala Tita, da v o-
sotnosti Kardelja vodi zunanje
ministrstvo.

Jugoslovanski voditelji sma-
trajo predstojajočo debato v Lake
Successu za zelo važne. Na po-
staji so se zbrali najvišji urad-
niki, ki so delegaciji zaželeli
srečno pot. Med ostalimi je bil
prisoten glavni jugoslovanski
teoretik Moša Pijade, dalje mi-
nistrski podpredsednik in mi-
nister za notranje zadeve Alek-
sander Ranković in predsednik
Planske komisije Boris Kidrič.

Zapadni opazovalci verujejo,
da jugoslovanska delegacija ne
bo dovolila, da se zadevo spora
s Kominformo predloži na dis-
kusije pred Generalno skupšči-
no ali pa Varnostni svet. V skladu
tega bo zavrgla vse manevre in
poskuse zapadnih držav, da ta
spor izkoristijo proti Sovjetski
zvezi.

Verjetno je, da bo jugoslo-
vanska delegacija prevzela vo-
dilno vlogo pri zagovarjanju
malih narodov pri konfliktu z
velikimi silami. Korejsko vpra-
šanje bi po mnenju teh opazo-
valcev dovolilo Jugoslovanom,
da obenem z zagovarjanjem ne-
odvisnosti Koreje tako od Zedi-
njenih držav kot Sovjetske zve-
ze zagovarjajo tudi neodvisnost
Jugoslavije.

Kardeljeva izjava

Predno je z ostalimi člani ju-
goslovanske delegacije odpoto-
val v Lake Success, je jugoslo-
vanski zunanji minister Edvard
Kardelj izjavil, da Jugoslavija
ne namerava predložiti vpraša-
nja spora med Kominformo in
jugoslovanskimi voditelji pred
organizacijo Združenih nara-
dov.

„Ne vidimo nobene potrebe,
da bi to storili,“ je rekel Kar-
delj.

Casnikarji so Kardelja vpra-
šali, če bo nedavni razvoj v zve-
zi s Kominformo in izmenjav
trpkih not med Sovjetsko zve-
zo in Jugoslavijo spremenil sta-
lišče Jugoslavije v mednarodnih
debatih. Kardelj je odgovoril,
da ta razvoj ne bo vplival na
stališče Jugoslavije.

Tito pravi, da je Jugoslavija "nepremagljiva trdnjava"

BEOGRAD, 12. sept. — Mar-
šal Tito je včeraj na sestanku z
rudarji in industrijskimi delav-
ci izjavil, da je Jugoslavija "ne-
premagljiva trdnjava," ki bo iz-
držala vsak napad, ne glede od-
kod bi prišel.

Tito je obsodil poskuse, da se
"revidira doktrina Marksa in
Lenina" in v zvezi s tem pristavil:

„Naša partija zasluži kredit
prav zato, ker je pokazala, da
je cela zadeva stvar teoretične
potvorbe in revizionizma.“

„To je kredit naši stranki, ki
se je držila reči: ne, ta pot je
zgrešena. Potrebno je, da se gre
po poti, po kateri gremo mi, in
to vsled novih pogojev, ki ob-
stojajo po vojni.“

Tito je v svojem govoru ome-
nil tudi Sovjetsko zvezo. Rekel
je, da ni potrebno, da bi se
„Sovjetska zveza vmešavala v
notranje zadeve ostalih držav.“

WALLACE NE BO KANDIDAT ZA SENAT

NEW YORK, 12. sept.—Bivši
podpredsednik Zedinjenih držav
Henry A. Wallace je danes na-
znanil, da ne bo kandidiral za
senat ali pa katerikoli drugi jav-
ni urad.

V New Yorku so se širile go-
vorice, da bo Wallace kandidiral
na tiketu American Labor party
za sedež v senatu, ki je ostal
prazen, ko se je senator Wagner
umaknil v pokoj.

Za senat bosta kandidirala
bivši guverner Herbert Lehman,
demokrat, in John Foster Dulles,
republikanec, ki je bil imenovan
za začasnega senatorja.

KONFERENCA GLEDE ANGLIJE JE KONČANA

WASHINGTON, 12. sept.—
Konferenca predstavnikov Zedi-
njenih držav, Anglije in Kanade
se je končala danes popoldne.
Objavljena je bila skupna izja-
va, v kateri je rečeno, da se je
doseglo "resnični prispevek za
rešitev težav, ki obstojajo med
dolarskim in sterlinskim področ-
jem sveta.“

Mere, ki so bile sprejete za-
radi težke finančne krize v An-
gliji, so le začasne, kar je v izja-
vi posebej poudarjeno.

POGOVORI O STAVKI NA HAVAJIH SO NEUSPEŠNI

NEW YORK, 12. sept.—Ame-
riški vladni posredovalec Cyrus
S. Ching je danes naznanil, da
so propadli vsi napor, da bi se
končalo s stavko pristaniških
delavcev na Havajih. Izjavil je,
da sta obe stranki brezupno ne-
popustljivi in da nadaljnje po-
sredovanja ne morejo pomagati.
Predsednik CIO International
Longshoremen's and Ware-
housemen's unije Harry Bridges
pa je naznanil, da se bo stavka
nadaljevala.

Pristanišni delavci na Hava-
jih stavkajo že 135 dni.

V "Enakopravnosti" dobite
vedno sveže dnevne novice o
dogodkih po svetu in doma!

Murray opustil zahteve za četrto zvišanje mezd

PITTSBURGH, 12. sept.—
Predsednik CIO in United Steel-
workers unije Philip Murray je
danes obvestil predsednika Tru-
mana, da je opustil zahteve za
četrto zvišanje plač delavcem
uposlenim v industriji jekla.

Unija je sprejela tudi Truma-
nov nasvet za 11-dnevno premir-
je.

Prvotno je Murray zahteval
povišico plač za 12½ centa, toda
je umaknil svoje zahteve, ko je
posredovalni odbor izjavil, da se
plače ne bi smelo zvišati v teko-
čem letu.

Družbe so očitno zelo zado-
voljne s priporočilom predse-
dnika Trumana in stališčem preis-
kovalnega odbora. Obenem so se
izognile stavki, s katero je unija
grozila v slučaju, da bi se zahtev-
am za povišice in penzije ne
zadostilo.

Pogajanja glede penzij se bo-
do nadaljevala, toda na splošno
se smatra, da je unija že doži-
vela poraz.

Češki škofje so sedaj za mir z levičarsko vlado

PRAGA, 12. sept.—Danes je
bilo razkrito, da so se češkoslo-
vaški škofje, ki se upirajo levi-
čarski češkoslovaški vladi,
umaknili in da prosijo vlado, naj
konča "sovražnosti proti cer-
kvi.“

Prošnja škofov pa verjetno ne
bo imela nobenega učinka, kajti
škofje zahtevajo posebne pravi-
ce in svobodo, da cerkvena hiše-
rarija dela na Češkoslovaškem,
kar hoče.

V svoji "mirovni ponudbi" za-
htevajo škofje, da se prizna pa-
peža za glavarja katoliške cer-
kve, da se da polno svobodo nad-
škofu Beranu in da se umakne
vse omejitve, s katerimi je vla-
da brzdala politične aktivnosti
cerkve.

Škofje so se pritožili, da je
vlada odvzela mnogim duhovni-
kom imetje in avte, ker so pre-
čitali s prižnic pastirsko pismo
svojih višjih, ne da bi imeli do-
voljenje vlade.

„Ponavljamo—pripravljeni
smo na pogajanja za pravično
ureditev medsebojnih odnosov
med cerkvo in državo, če bo
vlada spoštovala svobodo cer-
kve,“ pravijo češkoslovaški
škofje v svojem apelu.

Češkoslovaške vlade je ostro
nastopila proti duhovnikom, ki
so ubogali ukaz papeža o izobče-
nju katoličanov, ki podpirajo
komunizem. Tako je neki duhov-
nik, ki ni hotel podeliti zadnje
zakramente umirajoči ženi, bil
obsojen na osem let zapor.

Škofje pa sedaj zahtevajo, da
vlada ukine takšne kazne. Dalje
zahtevajo škofje, da vlada raz-
pusti Katoliško akcijo, ki jo pod-
pirajo mnogi duhovniki in ka-
tere cilj je, da sklene mir z vlado.

SOVJETSKI TISK O MORNARICI V SPANJI

MOSKVA, 11. sept. — Glasi-
lo sovjetske mornarice "Rdeča
mornarica" je danes objavila
komentar o obisku ameriškega
admirala Conollyja pri španskem
fašističnem diktatorju Francu.
Casopis pravi, da je ta obisk v
zvezi z "načrti ameriških milita-
ristov, ki hočejo Sredozemsko
morje spremeniti v ameriško je-
zero.“

Kitajski komunisti dobili gasolin z ameriško ladjo

WASHINGTON, 13. sept.—
Senator William F. Knowland je
danes izjavil, da sta dve ameri-
ški "tanker" ladji pripeljali ki-
tajski ljudski (komunistični)
armadi olje, ki jim je bilo nujno
potrebno. Knowland je zagoto-
vil, da je prevoz olja v ameriških
ladjah odobril Državni oddelek.

Knowland in nekateri drugi
senatorji se zavzemajo za na-
daljno pomoč kitajskim nacio-
nalistom in si v zvezi s tem pri-
zadevajo, da bi se del \$1.314-
010,000 za vojaško pomoč tako
zvanim "svobodnim državam"
odobril tudi za kitajske nacio-
naliste.

Kar se tiče incidenta z ameri-
škimi ladjami, ki so pomagale
komunistom, je senator Know-
land omenil izjavo podpredsed-
nika ameriške mornariške ko-
misije Greenville Mellena. Soglas-
no s to izjavo sta dve ladji pri-
peljali produkte kitajskim ko-
munistom iz Romunije in sicer
potom dairenskega pristanišča,
ki se nahaja pod kontrolo So-
vjetrov. Državni oddelek je baje
v zvezi s tem transportom izja-
vil, da "ne ugovarja.“

Očitno gre za pošiljke, ki
jih je omenil pomožni državni
tajnik Ernest Gross, ko je spo-
ročil, da je bilo resno pomanjka-
nje olja, s katerim so bili sooče-
ni kitajski komunisti, olajšano,
ko je pozno v juliju bilo poslano
iz Romunije 200,000 sodov kero-
sina in gasolina.

Knowland je izjavil, da ga te
pošiljke spominjajo na dneve,
ko je Državni oddelek dovolil,
da se Japoncem pošlje olje in
staro železo.

ZAKLUČEK MIROVNE KONFERENCE V MEXICO

MEXICO CITY, 12. sept.—
Včeraj je bila tu zaključena
šestdnevna Mirovna konferenca,
na kateri so bile sprejete števil-
ne resolucije.

V eni resoluciji je med osta-
lim poudarjeno, da kapitalizem
Zedinjenih držav in komunizem
Sovjetske zveze lahko soobsto-
jata v miru, da pa je kljub temu
možno, da bi prišlo do vojne, ker
se bo kapitalizem začel razpada-
ti in bo pred razpadom povzro-
čil vojno.

V resoluciji je dalje rečeno,
da "monopolni kapitalizem
ustvarja iz Nemčije in Japonske
vojne centre," da v Zedinjenih
državah vlada "ozračje terorja,"
da je sodelovanje med Zedinje-
nimi državami, Anglijo in So-
vjetsko zvezo nujno potrebno in
da se mora prepovedati uporabo
atomske bombe.

SENATOR TAFT IZJAVI TRUMANA

COLUMBUS, O., 12. sept.—
Republikanski senator Robert
A. Taft je danes izzval predse-
dnika Trumana, češ naj pride v
Ohio in agitira proti njegovi po-
novni izvolitvi.

"Z dobrodošlico ga bomo po-
zdravili v Ohio, če bo skušal pri-
ti pojasniti neuspehe demokra-
tov," je rekel Taft.

HEUSS JE PREDSEDNIK ZAPADNE NEMČIJE

BONN, 12. sept. — Parla-
ment zapadne Nemčije je danes iz-
volil za predsednika zapadne Ne-
mčije profesorja Theodorja Haus-
sa.

Heussa so podpirale vse desni-
čarske stranke, medtem ko je dr.
Kurt Schumacher, social demo-
krat, dobil 312 glasov.

Sovjetski delegat napadel papežev ukaz o izobčenju Zedinjene države in Anglija so proti sprejetju vzhodno-evropskih držav v članstvo organizacije Združenih narodov

LAKE SUCCESS, 10. sept.—Ukrajinski delegat Dmi-
trij Z. Manuiski je včeraj v Varnostnem svetu v teku de-
bat glede sprejetja novih članic v organizacijo Z. N. ozna-
čil vaticanov ukaz o izobčenju katoličanov, ki podpirajo
komunizem, za "moralni samomor.“

Manuiski je v svojem ostrem
napadu med ostalim rekel, da
voditelji katolicizma podpirajo
"vojne hujskače, oboroževalno
tekmno in najbolj viharne zago-
vornike atomske vojne.“

Zedinjene države in Anglija
sta v teh debatah odločno na-
sprotovali sprejetju Albanije,
Bolgarije, Mandžarske, Romuni-
je in Mongolije v članstvo orga-
nizacije Združenih narodov, češ
da omenjene države "ogrožajo
mir na svetu.“

Z druge strani pa sta sovjets-
ki in ukrajinski delegat izjavi-
la, da bosta vetirala vse poskuse
za sprejetje onih držav, ki jih
zagovarjajo zapadne sile.

Duhovniki ne smejo kršiti zakone dežele

Manuiski je napadel papežev
ukaz v teku debat z ameriškim
in angleškim delegatom, ko sta
slednja nastopila proti sprejetju
držav, ki imajo komunistične ali
pa levičarske vlade.

Manuiski je izjavil, da v za-
padno-evropskih državah ne za-
tirajo vere, pač pa se vlade teh
držav borijo proti onim, ki
"spreminjajo vero v orodje poli-
tike in to ne samo politike, pač
pa skrajno reakcionarne politi-
ke.“

„Duhovniku se ne more dovo-
liti, da bi svoje oblačilo izkori-
šal kot ščit, medtem ko krši
osnovne ustavne zakone dežele.
Osnovni princip demokracije je
enakopravnost vseh pred zaka-
nom in služabnik verskega kul-
ta ne more zahtevati privilegije in
nedotakljivost, ker se celo po-
slancem, ki kršijo zakone, odv-
zema nedotakljivost.“

„Nobena država, z izjemo
onih, ki jih kontrolira red jezui-
tov, ne more dovoliti, da bi cer-
kev postala država v državi.
Takšne zahteve so se zrušile že
za časa buržvaznih revolucij in
nihče ne bo uspel, da jih oživo-
tvori danes v deželah ljudskih
demokracij.“

„Vsak, ki misli, da se to lah-
ko doseže z izobčenjem podpi-
rateljev novih demokracij, se glo-
boko moti. Duhovne oblasti, ki
izobčajo osebe, ker so naklonje-
ne komunizmu ali pa ker podpi-
rajo nove demokracije, z drugi-
mi besedami duhovne oblasti, ki
skušajo zatirati podpiratelje mi-
ru, ker se borijo proti novim ne-
tilcem vojne, delajo moralni sa-
momor, ker podpirajo vojne hu-
jskače, tekmovalce v oboroževa-
nju in zagovornike atomske voj-
ne,“ je izjavil Manuiski.

NACISTIČNI SODNIK STORIL SAMOMOR

MONAKOVO, 12. sept.—Glav-
ni sodnik nacistične najvišje
sodnje Walter Buch je danes
storil samomor. Prerezal si je
žile in skočil v jezero Ammer.

Buch je bil odgovoren za prvo
pregajanje Židov v letu 1938, ko
je bilo poklanih več kot 100 Ži-
dov.

Češki izdelki na bostonski razstavi

BOSTON, 12. sept.—Češko-
slovaška je na mednarodni raz-
stavi v Bostonu razstavila svoje
industrijske izdelke v vrednosti
nad \$1.000.000.

V okusu opremljenih prostori-
h je zastopano 30 odstotkov
češkoslovaške industrije teksti-
la, stekla, kože, mašinskega
orodja, optične opreme itd.

V oddelku za tekstil se naha-
jajo bogate preproge s perzij-
skimi in orijentalnimi motivi,
kakor tudi z modernimi vzorci.
V tem oddelku so napredaj mi-
na pregrinjala in sicer po \$3.

Prvič je bil razstavljen tudi
novi češkoslovaški avto "Tar-
traplan," ki ima stroj zadaj,
prostore za kovčge pa spredaj.
Posebnost tega avta je, da troši
en galon gasolina na 29 milj.
Avto ima štiri vrata, cena pa
mu je za Zedinjene države
\$2.500.

Na razstavi so štiri vrste mo-
torbiciklov, ki so nekaj lažji od
ameriških. Cena jim je od \$339
do \$640.

Fotografski aparat, ki je
označen za "najmanjši na sve-
tu," ker je dolg le 2½ palca, je
naprodaj po \$20. Dalje so raz-
stavljeni daljnogledi ter lovske
in druge puške.

V oddelku za električno opre-
mo so povečinoma razstavljeni
predmeti za kuhinjsko uporabo,
kakor stroj za mešanje, ki stane
\$30.

Češkoslovaški industrijski iz-
delki so bili prvič razstavljeni v
New Yorku in sicer januarja
meseca leta 1948, zatem pa pre-
tekle spomladi v Torontu, Cana-
di. Češkoslovaški uradniki so iz-
javili, da sta obe razstavi bili
uspešni. Opozorili so, da je če-
škoslovaški uvoz iz Zedinjenih
držav lani znašal \$36.393.600,
medtem ko je izvoz v Zedinjene
države bil za \$23.393.600.

ROBESONU ONEMOGOČAJO SHODE IN KONKORTE

AKRON, O., 12. sept.—Akron-
ski Solški odbor je danes zani-
kal dvorano znanemu zamorskemu
baritonu Paulu Robesonu.

Dvorano je že najel izvršni
tajnik akronskega Council for
Negro in Democratic Rights J.
Herman Brown in sicer za 5.
oktobra. Sedaj pa je odbor obve-
stil Brown, da se je premislil
in da dvorane ne more odobriti,
ker da bi lahko prišlo "do ne-
mirov.“

Kot zgleda, se skuša prepre-
čiti nastope Robesonu s tem, da
se mu zaničuje dvorane. Orga-
nizatorji shoda in koncerta niso
uspehi dobiti niti akronsko Ar-
mory.

Prošnjo za dvorano je zavrgel
tudi cincinnatski Solški odbor,
češ da bi Robesonov nastop ne
"bil v korist naselbini.“

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DUHOVNICI O PROPAGANDI VATIKANA

Istočasno ko Vatikan sporoča, da se v Sloveniji rušijo kapele in druga znamenja, drugi cerkveni forum tukaj naroča in s tem potrjuje, da se pri nas nemoteno gradijo nove kapelice in druga znamenja. Tako navajajo Sporočila 1948/V-6: "Kapelice, poljski križi in znamenja, ki že stoje po vaseh, cestah in drugod, ali se na novo postavljajo... morajo odgovarjati liturgičnim in vsaj do neke mere estetskim znamenjam. Ako kdo želi postaviti novo znamenje, naj dušni pastir skrbi, da bo novo znamenje v liturgičnim in umetniškem oziru dostojno."

Medtem ko radio Vatikan poroča, da je zaprt dr. Maks Držek, istega sveta Stolica imenuje za Ap. administratorja. Duhovniki pred sodišči izjavljajo, da se v preiskavi ni izvajalo nikakega pritiska, Vatikan pa poroča o strašnih nasilstvih. Prav tako zagovarja morilce in izdajalce v duhovniški obleki, ali pa samo tendenciozno poroča, kot na primer o procesu proti Jarcu in Savelliju: "Znam nam je proces proti duhovnikom Jarcu in Savelliju" in nič več.

Jasno nam je, da s tem poizkušajo sodelavci vatičanske radijske postaje zaplesti v politično službo tiste duhovnike, ki niso dovolj trdno povezani z ljudstvom in verjamejo, da je izgradnja socializma naperjena k likvidaciji vere in k likvidaciji kapitalizma in imperializma. Ti procesi pred ljudskimi sodišči so prikazali, da so postali številni duhovniki kriminalci in proti-državni elementi prav zaradi tega, ker so sledili takšni propagandi. To ni bilo pri nas samo med vojno, ampak se dogaja tudi danes, kar priznava cerkveno vodstvo v Mariboru in v Ljubljani. Cerkevno vodstvo Mariboru je trikrat izdalo poziv, naj duhovniki ne nasedajo ilegalcem in skrivačem, ki zapletajo posameznike, cele družine in vasi v nedogledne posledice. Članek enake vsebine je bil objavljen v "Oznanilu."

Pač pa zadnji čas opazujemo v nekaterih krajih Slovenije prav v zvezi s kampanjo radija Vatikana, da se oskrunila javna sveta znamenja. Mi vemo in smo uverjeni, da to ni delo ljudske oblasti ali članov vodečih političnih organizacij, ampak tistih elementov, ki pod vplivom protiljudskega duhovnika poizkušajo potrditi laži radija Vatikana in s tem dokazati, da se pri nas preganja vera. Tako na primer v St. Vidu nad Ljubljano ostanki klerikalne reakcije brez razloga čez noč spravljajo podobe, češ da jih ne bi dobili komunisti. Napotila za takšno njihovo delovanje izvirajo iz župnišč protiljudskih duhovnikov, to pa zlasti, ker so takšni pojavi izredno osamljeni.

V preteklem mesecu je neki protiljudski duhovnik pisal članu Inicijativnega sekretariata tov. Medvešku Matiji grozilo pismo, češ da naj preneha delati v OF. Nekaj dni nato je prišla nahujšana skupina voznikov, oborožena z noži, in hotela iz njegove župne cerkve odpeljati edini zvon v sosednjo vas, kjer so že trije zvonovi. Narodna milica je preprečila to nasilje. Takšni primeri nas potrjujejo v prepričanju, da je protiljudska duhovščina tista, ki poizkuša mobilizirati klerikalne reakcionarne ostanke v borbi proti redu, ki vlada v naši dravi.

Na drugi strani pa nam pada v oči enostranost vatičanske radijske postaje, ki riše s najbolj izbranih blagih besedah življenje katoličanov in duhovnikov v begunstvu. O tem življenju vedo poročati tisti duhovniki, ki so zbežali v tujino prav pod vplivom te propagande in ki danes pošiljajo pisma v našo državo z naslednjo vsebino:

New York, 25. 2. 1949.

Dragi Janez!

Prav lepa hvala za pismo in Bilten. Veseli me, da vas je toliko duhovnikov v OF, da se zavedate dolžnosti v graditvi socialnega reda. Za Bilten pa se še priporočam. Kolikor slišim, bi radi nekateri gospodje kar domov šli. Morda bi vaš krožek v OF kako pomagal. Nekateri še za vožnjo iz Italije ali drugod nimajo. Tu je pač še stari kapitalistični sistem...

Tako so mi za tako zvano Caritas diocesana naprtli že najmanj 50 dolarjev; šef misli, da jih dam lahko še več.

Lojze (Jenko.)

Hlinjeno "prijateljstvo" radijske postaje Vatikan do slovenskega naroda je očitno tudi zaradi tega, ker nima besedice za pravično rešitev združitve vseh Slovencev v svoji domovini. Po Koroškem—kjer je na oblasti klerikalna ljudska stranka—tudi ordinariat preganja in zatira Slovence. V Trstu pa po cerkvah izrabljajo prižnice za vojno hujskaštvo.

Ker se je propaganda vatičanske radijske postaje

DELO SLOVENSkih LJUDSKIH DUHOVNIKOV

Ne se udeleževati političnega dela bi bilo prav tako pogrešno, kakor nič delati za skupno blaginjo.

(Leon XIII., Okro. Immortale Dei)

Te besede papeža Leona XIII. naj veljajo predvsem tistim našim sobratom, ki danes v času vseljudske politične razgibanosti beže od politike z besedami: "roko proč od politike." Dočim so pa prav ti za časa pred-aprilske Jugoslavije tiščali roke in glavo ter srce v čeber, poln umazane politične godlje. Duhovščina je bila v glavnem idejni in organizacijski steber političnega klerikalizma pri nas. V današnji stvarnosti pa je politika skrb za skupno blaginjo širokih delovnih množic. Beg od take politike, je beg od množic, je indirektno podpiranje reakcionarnih stremeljenj in končno tudi osebnaj nujna opredelitev za protiljudski tabor.

Osvobodilna fronta je kot vse-narodni pokret dosledno svojemu programu vabila vse zavedne Slovence, neoziraje se na socialno, narodno in versko pripadnost v svoje vrste. Tako je že takoj v početku dosledno vabila tudi slovensko katoliško duhovščino, da se vključi v narodno-osvobodilno gibanje in ga po svojih močeh podpre. V ta namen se je povabilo k sodelovanju celo predstavnik katoliške Cerkve v Sloveniji, na primer ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Člani Izvršnega odbora Osvobodilne fronte so sami osebno iskali slovenske katoliške duhovnike, ki so bili od okupatorja izgnani na Hrvaško, jih vabili, naj se vrnejo v osvobodene dele domovine.

Takratni sekretar Osvobodilne fronte Slovenije tovariš Boris Kidrič se je sam udeležil dekanijskega sestanka duhovnikov v Črnomlju. Osvobodilna fronta ni prenehala za časa okupacije pozivati vse duhovnike, ki so dobre volje in jim je blagor slovenskega naroda pri srcu, ki so v resnici in ne farizejsko povezani z našim slovenskim kmečkim in delavskim ljudstvom, da jo podpro. Vsega tega pa ni Osvobodilna fronta delala zaradi svoje šibkosti ali nemoči, ampak zaradi tega, da vključi v aktivno delo vse zavedne prebivalce, torej tudi slovenske duhovnike. Iz sovražnega tabora se večkrat sliši: "Poglejte, rabijo nas; brez nas ne morejo dalje; zlasti ne na deželi; le duhovnik in zdravnik vesta, kako utriplje ljudska duša!"

Tem kraljem brez prestolov, tem vodnikom brez množice danes glasno povemo, da Osvobodilna fronta še danes prav nič ne potrebuje slovenske duhovščine. Vse herojski podvigi in napori delavskega razreda prevpijejo glasove nekdanjih namišljenih vodnikov in izkoriščevalcev slovenskega ljudstva. Fronta je včeraj in danes in bo tudi jutri dosledno izvajala program, ki ga ji narekujejo potrebe delavnega ljudstva, pa če je to protiljudski duhovščini prav ali ne. Ker

zapisala službi imperializma in vodi borbo proti socialističnemu družbenemu redu, ker nas poizkuša navajati na dejanja za rušenje javnega reda in na pot narodne izdaje in ker prav ta propaganda pri nas poizkuša zavreti nemoteno cerkveno življenje, s tega mesta obojamo takšno nemoralno in neodgovorno početje vatičanske radijske postaje. Na okrajnih konferencah je na desetine poštenih duhovnikov članov OF in simpatizerjev v resolucijah obsodilo takšno lažno in tendenciozno poročanje, ki nikakor ni v skladu s katoliškimi moralnimi principi in vsekakor praktično onemogoča poglobitev religioznega življenja. Skupnemu protestu pridružujemo še našo zahtevo, da naj vatičanski radio vsaj z objektivnim poročanjem spoštuje naše napore in napore petdesetih milijonov katoličanov v državah ljudske demokracije, ki so se odločili za gradnjo socializma in ki svobodno opravljajo svoje verske dolžnosti v novi družbeni stvarnosti.

Iniciativni sekretariat duhovnikov članov OF pri IOOF

hoče vključiti vse delovno ljudstvo v svoje vrste, kliče še tudi danes slovensko katoliško duhovščino, ki ima v sebi še nekaj patriotičnega čuta, ki hoče biti tesneje povezana z ustvarjajočo delovno silo milijonskih množic naših narodov in hoče ostati res ljudska duhovščina.

Da zbere vse zdrave in pozitivne sile slovenske katoliške duhovščine in da dremotne, zaplane predrami, ojuhači in vzpodbudi strahopetne in dvomljive, zato je Izvršni odbor Osvobodilne fronte sklical v zadnjem času posebne, ločene sestanke duhovnikov članov fronte in ustanovil tudi poseben organ pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte, to je Inicijativni sekretariat duhovnikov članov Osvobodilne fronte. Tem oficijelnim sestankom so prednjačili sestanki slovenskih duhovnikov že takoj po osvoboditvi, vendar vse te oblike z duhovniki-člani Osvobodilne fronte, duhovnikov ne odvezujejo od njihovega dela na terenu, kot so to dolžnosti vseh frontašev.

Tako sta se že v zgodnji jeseni leta 1945 vršila dva sestanka in sicer eden v Oplotnici pri Kojncih, drugi pa v Poljčanah. V letih 1946-1947 so se za duhovnike Osvobodilne fronte mariborske škofije vršili trije sestanki v Celju. Na sestanku, ki se je vršil 19. avgusta 1946. leta je bila sprejeta in podpisana tudi resolucija, ki je bila poslana šefu naše delegacije tovarišu Edvardu Kardelju, ki se je prav takrat mudil na mirovni konferenci v Parizu. S to resolucijo se je del narodu zveste duhovščine pridružil svojim primorskim sobratom in se v onih usodnih dneh strnil v enoten nastop z vsemi jugoslovanskimi narodi.

Širši sestanek duhovnikov članov Osvobodilne fronte za bivšo Slovensko Primorje se je vršil 2. oktobra 1947. Sestanek je sklical Izvršni odbor Osvobodilne fronte na izrecno željo nekaterih članov duhovnikov. Na tem sestanku je bil formiran tudi prvi odbor organiziranih članov Fronte, ki je danes že redni—zakonito izvoljeni odbor, ki v Slovenskem Primorju po svojem delu uživa ugled in zaupanje tudi pri duhovnikih, ki niso še člani Fronte.

Da bi aktiviziral tudi duhovščino po ostalih predelih naše domovine je v ta namen sklical Izvršni odbor ožji sestanek duhovnikov frontašev iz vse Slovenije. Ta sestanek se je vršil 28. januarja 1948. Sestanka so se udeležili delegati frontovci iz obeh škofij. Na tem sestanku so se določile konkretne programatične in organizacijske naloge, ki jih nalaga Osvobodilna fronta svojemu članu duhovniku.

Naloga Osvobodilne fronte duhovnika je, da se dosledno vedno in povsod bori za mir, ki ga danes poizkuša ponovno rušiti in motiti zapadni imperializem, posluščujoč se trenutno predvsem človeškega elementa v katoliški Cerkvi, to je Vatikana. Vsak duhovnik, član gibanja Osvobodilne fronte, naj bo go-

reč propagator pravega patriotizma, ki nima prav ničesar skupnega s šovinizmom. Ta patriotizem naj se dejansko utrjuje z delom v vseh patriotičnih akcijah in to brez kakršnekoli primese neiskrenosti in zlorabe v reakcionarne politične namene. V dosegu čimvečjega uspeha, ki je odvisen od čim tesnejše in sistematične povezave, se je na tem sestanku predlagala ustanovitev posebnega organa pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte in to naj bi bil Inicijativni sekretariat duhovnikov članov Osvobodilne fronte pri Izvršnem odboru.

Da bi zajeli čim večje število duhovnikov frontovcev, jih med seboj tesneje povezali, jih politično razgibali, sta bila sklicana na predlog, ki je bil sprejet na ožjem sestanku, dva sestanka in sicer 6. in 7. aprila 1948 v Ljubljani in v Mariboru. Na teh sestankih je bila izrečena med drugimi tudi želja, da naj bi se sestanki vršili ločeno po okrajih. K temu se je takoj pristopilo. Sestanki so se z malimi izjemami vršili po vseh okrajih tako v Lendavi, Ptuj, Mariboru-okolici, Celje-okolici, Poljčane, Kamnik, Kranj, Novomesto, Grosuplje itd. V celoti se je vršilo šestnajst sestankov v okrajnem merilu.

Udeležba sama je že pokazala stopnjo politične zavesti, predanosti in važnosti, ki so jo pokazali člani na te sestanke v posameznih okrajih. V nekaterih okrajih je bila udeležba stodoletna, tako okraj Gorica, Lendava in Murska Sobota preko 100%. Prišli so namreč tudi duhovniki nečlani fronte. Na vseh teh sestankih se je pri vprašanju organizacijske povezave in krepitve izkristaliziral predlog, ki je zadnje čase postal realnost, to je ustanovitev posebnega organa pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte—Inicijativni sekretariat pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte, to je pomožni organ fronte pri organiziranju in vključitvi slovenskih duhovnikov v Osvobodilni fronti, ni pa to nikak posredovalni organ med cerkvijo in državo.

Na teh sestankih je prišlo marsikje tudi do programatične jasnosti. Mnogo nejasnih pojmov je tekom sestanka dobilo jasnejšo obliko. Tako se je na sestanku v Mariboru, 14. maja 1948 poudarjalo, da je treba priznati novo družbeno stvarnost, to se pravi novo ekonomsko strukturo—socializem. Ločitev cerkve od države je dejstvo, ali duhovniki morajo enkrat za vselej pozabiti na nekdanji privilegirani položaj. Obsojeni duhovniki morajo po izdržani kazni, tudi še pred cerkveno sodišče—kanon 141—iti.

Na zborovanju duhovnikov članov Osvobodilne fronte za Slovensko Primorje je dejal novoizvoljeni predsednik, dekan Piščanec: "Sveta dolžnost vseh nas duhovnikov je, da podpremo ljudsko oblast pri vseh njenih prizadevanjih.—Izravnati moramo vsa nesoglasja med nami in ljudsko oblastjo, ne da bi pri tem izdali svoja načela."

Na sestanku v Novem mestu je duhovnik član fronte poudarjal možnost sodelovanja, sam je to tudi dejansko dokazal s fizičnim prostovoljnim delom pri gradnji zadrugnega doma v Stopičah. (Odlikovan je s srebrno značko). Na sestanku je poudaril, da naj iščemo platformo za iskreno sodelovanje—ne kar nas loči, kar nas druži, na tej bazi delajmo in gradimo.

Protiljudska duhovščina prav od najvišjih vrhov, do neinformiranega hribovskega sobrata, poizkuša s klevetanjem, z obrekovanjem ovirati naš pokret. S poudarjanjem svetovno nazor-skih razlik, z istovetenjem Fronte in Komunistične partije, s pa-poževimi okrojniciami in podob-

nim je skušala omajati vero v trdnost programa Osvobodilne fronte, duhovnika pa politično pasivizirati. Vesti o ustanovitvi nju tako zvane narodne cerkve, o podpisovanju nekeke resolucije, v kateri bodo podpisniki morali obsoditi Cerkev kot tako; da sestankov ne sklicuje ordinariat ali vsaj dekanat, to so bile metode, katerih se je posluževala reakcija pri slabih in politično nepoučenih duhovnikih.

Bojazen pred komunizmom je bil glavni vzrok, da mnogi niso upali na zborovanje. Znale laži o ustanovitvi narodne cerkve na naših zborovanjih so zašle celo v slovensko klerikalno ameriško časopisje in sicer v "Ameriško domovino."

Kljub najrazličnejšim lažem Goebelsovega kova, številnim pomislekom od strani članov samih, kljub malodušnosti nekaternikov, to gibanje napreduje. To gibanje nam je že dalo duhovnike-udarnike pri gradnji zadrugnih domov tako v Stopičah, Zgornjem Tuhinju, Veliki Nede-lji itd.

Neki član Osvobodilne fronte duhovnik se je obvezal za 1,000 ur prostovoljnega dela pri postavitvi gledališkega odra v domačem zadrugnem domu. Naslikal bo kulise. Drugi zopet so pokazali s svojim vzgledom, kako je treba podpreti masovne akcije, na primer ob priliki podpisa ljudskega posojila itd.

Novoustancvljeni sekretariat pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte bo delo pospešil in sistematično urejeval. Duhovnik frontovec ne bo danes vezan samo na organizacijo v kraju službovanja, ampak bo še s posebnimi vezmi, povezan še s svojimi sekretariatom, ki bo s svojimi specielnimi prijemi uspešneje zaaktiviziral, do sedaj za pokret brezbržnega duhovnika na terenu, tako bo v raznih masovnih akcijah pokazal na posebne načine sodelovanja duhovnika-člana Osvobodilne fronte na terenu.

Sekretariat bo pokazal na posebne delokroge, ki prihajajo pri delu za duhovnika v pošte. Z obnovitvijo političnega življenja med duhovniki-člani Osvobodilne fronte pa bo nujno prišlo do jasnejše diferencije med duhovščino samo. Kakor danes za frontovca laika ni dovolj, da ima legitimacijo Osvobodilne fronte, in da redno plačuje članarino, ampak je dolžan delati, to je izpolnjevati program Fronte, tako bo tudi z oživitvijo dela duhovnikov-članov Osvobodilne fronte prišlo do odločitve ali z ljudstvom za ljudstvo—ali z reakcijo proti ljudstvu.

Legitimacija ne bo več sredstvo za prikrivanje reakcionarnih mahinacij, ampak spričevalo iskrenega delovnega člana, realizacija programa, izvajanje socializma.

Tako bo novo ustanovljeni sekretariat s svojim glasilom svetopisemski kvas, ki naj prekrvavi vso pozitivno ljudsko duhovščino, naj loči pastirje od najemnikov. Naj poveže tesneje vse, kar je pozitivnega med duhovščino, jo politično zgradi in jo s podvojenim delom za blagor skupnosti turi organično poveže. Ljudski duhovnik mora biti pravi patriot, izrazit antifašist in iskren pobornik za svetovni mir, ki je trajno možen le v socialistični družbi, mir, ki ga pa danes ponovno rušijo temne sile zapadnega imperializma, z reakcionarnim človeškim elementom v Cerkvi z Vatikanom na čelu.

Bilten Inicijativnega sekretariata duhovnikov članov Osvobodilne fronte.

TELEVIZIJA NA ANGLEŠKEM

Število aparatov za sprejemanje televizijskih oddaj na angleškem znaša danes 140,850 in se je povečalo za 7,000 v primeru z lanskim letom.

Urednikova pošta

Kosilo ženskega odseka SNPJ farme

Ženski odsek SNPJ farme priredi kosilo na farmi 18. septembra. Ker je letna sezona že pri kraju, da se na zadnjem pikniku združimo vsi prijatelji far-me skupaj in ob tej priliki priredimo banket za slovo sezone. Vstopnice so po \$1.25. Torej sezite po njih do 15. septembra kajti kolikor bo prodanih, za to liko oseb se bo serviralo.

Na člane in članice, kateri imate neprodane tikete, pa apeliramo, da jih vrnete do 15. septembra. Čisti preostanek bo šel v korist kuhinjskih potrebščin in za "tenk" za vodo.

Torej vas še enkrat vljudo vabimo, da se udeležite tega kosila. Po kosilu bo prosta zabava, pa tudi balcanje ne bo manjkalo in ne petja. Za ples smo pa preskrbeli popularno godbo. Na svidenje!

Louise Ceborn.

MESTO, KI UMIRA

Milanski gospodarski list "24 ore" (15. julija) prinaša iz Gorice dopis pod naslovom "Italijanski mesto, počasi umira." Francesco Mafera navaja, da je v Gorici nad 30,000 prebivalcev 10,000 meščanov brez dela. Pisec priznava, da je vsega tega kriva razmejitev, ni se pa povzpел do priznanja; da bi bilo upravno središče, ki je nastalo zaradi dežele, moralo ostati združeno z deželo, ki se je združila z Jugoslavijo. Goriška pokrajina je nekadaj z 42 opčinami merila 272,064 hektarov, po razmejitvi je ostalo samo še 32,100 hektarov z devetimi občinami; ko so ji dodali še okraja Tržič in Gradež, se je površina povečala na 46,70 hektarov in 18 občin.

Prebivalstvo je prvotno znašalo 270,750, po razmejitvi 79,092, po priključitvi Tržiča in Gradeža pa 133,362.

List poziva vlado, naj nekaj ukrene za propadajočo Gorico. Obenem napada neko italijansko avtomobilsko podjetje, ker je poverilo izključno predstavništvo nekemu goriškemu Slovenceu. Odpirajo se torej stari registri.

SLOVAN MED PRVIMI IZNAJIDITELJI V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Igorju I. Sikorskemu, graditelju helikopterja in hidroplanov, je angleška letalska družba British Royal Aeronautical Society podelila najvišje odlikovanje za raziskovanja v letalstvu. Sikorskemu so izročili odlikovanje na angleško-ameriški mednarodni konferenci za letalstvo v New Yorku. Sikorski je po rodu Rus. Leta 1915 je zgradil prvi večmornik bombnik za rusko vojsko. Po prvi svetovni vojni se je naselil v Zedinjenih državah. Sikorski je izjavil, da imajo hidroavioni določene prednosti pred navadnimi letali, ko gre za gradnjo velikih letal.

MODEREN NEBOTIČNIK V VARŠAVI

Poljsko ministrstvo za prevoz bo zgradilo v Varšavi nov nebotičnik s 14 nadstropji, ki ga bodo gradili po načelih najsoodobnejše tehnike. Najprej bodo zgradili ogrodje, ki ga bo montiral poseben stroj. Pri tem delu bo zaposlenih samo 35 delavcev. Montaža bo končana do 20. junija 1950, nakar bodo nadaljevali delo zidarji. Delo bo končano proti koncu tega leta. Zgrajena bo posebna četrt za podjetja ministrstva za prevoz, v kateri bo tudi hotel za nameščenice tega ministrstva in njegovih podjetij, ki pridejo v Varšavo.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Marko je čepel med svojo družino. Podnevi se je skrival v svojo delavnico, ki je bila zdaj skoraj prazna. Tam je tuhtal, kakor bi s tem premišljanjem mogel kaj doseči. Otroci so medtem kričali v sobi ali se kotlali zunanaj po trati, kradli po polju kromaj zasajeni luk, jedli sadje in se tako poleti preživljali. Toda pozimi je bilo huje. Zato se je Marko zime vedno bal.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Krojač je brez konca in kraja kramljal, videl, kaj bi še mogel povedati hudo zanimivega, a je bil tako sestradan, da je zakinkal in zaspal.

Ko si je po večerji pogrinjal za spanje, je vprašal Aksinjo: — Pa ti, rojakinja, ali misliš dolgo tukaj gostovati?

— Opravljam se domov, dedek.

— Nu, potlej pa pojdiva skupaj, bo krajša pot.

Aksinja je rada sprejela in drugo jutro sta se poslovila od gospodarjev in zapustila v stropi zgubljeni zaselek Novo Mihajlovskij.

Dvanajsti dan ponoči sta prišla v trg Miljutinsko. Prenočišča sta si izprosila v veliki, na videz bogati hiši. Zjutraj se je Aksinjin sopotnik odločil, da bo kak teden ostal v trgu, se odpeljal in si pozdravil do krvi ožuljene noge. Dalje ni mogel iti. Pri hiši je dobil krojaškega dela in starec, ki se mu je že hudo tožilo po šivanju, se je ugnezdil pri okencu, potegnil škornje in z vrvc zvezane naočnike in začel priročno parati neko starino.

Ko se je stari šaljivec in veseljak poslovil od Aksinje, jo je pokrižal, se nepričakovano razjokal, ali pri priči otrnil solze in z zanj običajno šegavostjo rekel:

— Sila ni rodna mati, pa le zblizha ljudi... Vidiš, kar hudo mi je po tebi... Nu, kaj bi ti isto, pojdi sama, hčerka, tvoj vodnik je zašantal na obe noge hkrati, nemara so ga kje nakrmili z ovsenjakom... Ampak to pa rečem, mahala sva jo pa midva, da je bilo kaj, za mojih sedemdeset let še kar čez mero preveč. Če bo naneslo, povej moji stari, da je njen sivček globlček živ in zdrav, v stopah so ga tolkli, med kamni so ga mleli, pa je le še živ, gredeč dobrim ljudem hlače šiva in si na vso moč domov želi... Kar tako-

le ji reci: stari cepec, reci, se je naveličal umikati, zdaj naskakuje nazaj proti domu in ne ve, kdaj jo bo primahal na zapečec...

Aksinja je še nekaj dni prebela na poti. Od Bokovskega do Tatarskega se je pripeljala na vozu, ki ga je ujela. Pozno zvečer je stopila skozi na stečaj odprto lesno svojega dvorišča, se ozrla po Melehovlji hiši in zasopla od ihtenja, ki se ji je nenedoma nagnilo v grlo... V prazni, po zapuščenosti zaudarjajoči kuhinji je izjokala vse grenke ženske solze, ki so se ji nabrale v dolgem razdobju, potem je pa odšla k Donu po vodo, zakurila v peči, sedla za mizo in spustila roke na kolena. Zamislila se je, ni slišala, kako so zaškrpala vrata, in se predramila šele, ko je Iljinična vstopila in potihoma rekla:

— Nu, dober večer, sosed! Dolgo si hiral po tujih krajih. Aksinja se je prestrašeno ozrla po njej in vstala.

— Kaj pa si se zastrmela vame in molčiš? Ali si slabe novice prinesla? — Iljinična je počasi stopila k mizi, sedla na konec klopi in ni odmaknila preiskujočega pogleda z Aksinjinoga obraza.

— Ne, kakšne novice pa imam... Nisem vas pričakovala, nekam sem se zamislila in nisem slišala, kdaj ste prišli... — Je zbegano spregovorila Aksinja.

— Shušala si, v čem se ti še duša drži.

— Legar sem imela... — Naš Grigorij... Kaj je z njim... Kje sta se razšla? Je živ?

Aksinja je na kratko povedala. Iljinična jo je poslušala, ne da bi kaj črhnila, nazadnje pa je vprašala:

— Ko te je zapustil, ni bolan odšel dalje?

— Ne, ni bil bolan.

— In potem nisi več slišala o njem?

— Ne.

Iljinična je olajšano zavzdihnila:

— Nu, vidiš, hvala za dobro besedo. Tule po vasi pa vse močje čenčajo o njem...

— Kaj pa? — je komaj slišno vprašala Aksinja.

— Tako, neumnosti... Vseh niti ne zveš ne. Izmed vaščanov se je edinole Vanka Beshlebnov vrnil. Ta je videl Griša v Katerinodaru bolnega, drugim pa ne verjamem!

— Kaj pa govore, babica?

— Slišali smo, da je nek vojak iz vasi Singinskega pravil, češ da so rdeči pobili Griša v mestu Novorosijsku. Peš sem odšla v Singin — materinskega srca ne utrpi — in dobila tiste ga kozačka. Umaknil je. Ni ne videl, pravi, ne slišal. Tudi je prišel glas, češ da so ga vrgli v ječo in da je tam umrl za legarjem... — Iljinična je povedala oči, dolgo molčala in ogledovala svoje krčaste, težke roke. Zabrekli starkin obraz je bil miren, ustnice strogo spodvite, toda mahoma je temne ličnice nekako bliskoma zalila češnjeva rdečica in drobno so ji zadržale veke. Ozrla se je po Aksinji s suhimi, čudno vnetimi očmi in hripavo rekla:

— Pa ne verjamem! Ne more biti, da bi bila zgubila zadnjega sina! Bog me nima za kaj kaznovati... Tudi življenja mi je že prav malo ostalo... Mojega življenja je le za ped pred menoj, gorje pa je vendarle udarilo čez rob!... Živ je Griša! Srce mi nič ne pravi, to pomeni, da je živ, moj dragi!

Aksinja se je molče obrnila v stran. V kuhinji je dolgo nemela tišina, potem je veter odprl vrata v veži in slišati je bilo, kako zamolklo buči za Donom v topolih narasla voda in kako vznemirjeno se sklicujejo na povodnji divje gosi.

Aksinja je zaprla vrata in se naslonila k peči.

— Nič nikar se ne žalostite zastran njega, babica, — je tiho rekla. — Ali takega bolezen pobere? Močan je, kakor iz železa. Taki ne umro. Vso pot je v mrazu, da je kar pokalo, hotel brez rokavic...

— Se je kaj spominjal otrok? — je trudno vprašala Iljinična. — Vas in otrok se je spominjal. Sta zdrava?

— Zdrava, kaj se jima mara. Naš Pantelej Prokofjevič pa je umrl na begu. Ostali smo sami.

Aksinja se je molče pokrčila in se sama pri sebi čudila miru, s katerim je starica povedala za moževno smrt.

Iljinična se je oprla na mizo in težko vstala.

— Zasedela sem se pri tebi, zunaj je pa že noč.

— Posedite, babica.

— Tam je Dunjaška sama, moram iti. — Popravila si je ruho na glavi, se ozrla po kuhinji in se namršila: — Dim ti iz peči uha. Morala bi bila koga vzeti v hišo, ko si odšla. Nu, zbogom! — In ko je že prišla za kljuko v vratih, je rekla, ne da bi se ozrla nazaj: — Ko se zvišviš, pridi kaj k nam, v vas. Mogoče boš zvedela kaj o Grigoriju, povej.

Od tega dne se je odnos med Melehovljimi in Aksinjo ostro spremenil. Strah za Grigorijevo življenje jih je nekako zbližal in spravil. Drugo jutro je Dunjaška zagledala Aksinjo na dvorišču, jo poklicala, prišla k plotu, objela suhe Aksinjinne rame in se nasmehnila ljubeznivo in odkritosrečno.

— Joj, kako si pa shušala, Ksjuša! Same kosto so te še.

— Kdo bi ne shušal od takega življenja, — se je v odgovor zasmejala Aksinja in s precejšnjo notranjo nevoščljivostjo opazovala rdeči dekletov obraz, cvetoč v zreli lepoti.

— Je bila mati včeraj pri tebi? — je kdo ve zakaj šepetala Dunjaška.

— Bila.

— Saj sem si mislila, da je šla k tebi. Je o Grišu spraševala?

— Da.

— Pa ni jokala?

— Ne, trdna starica je.

Dunjaška je zaupljivo pogledala Aksinjo in rekla:

— Bolje bi bilo, ko bi se izjokala, bilo bi ji veliko laže... Veš, Ksjuša, kako se je to zimo čudno spremenila, nič več ni taka, kakor je bila včasih. Ko je zvedela za očeta, sem mislila, da ji bo srce počilo, na vso moč sem se ustrašila, pa ni niti solze potočila. Rekla je samo: "Bog mu daj nebeški raj, natrpel se je ljubi moj..." In do večera ni z nikomer spregovorila. Jaz sem ji pravila to pa ono, ona pa je z roko zamahovala in

VASI ČEVLIJI
BODO ZGLEDALI KOT NOVI, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

ZULICH INSURANCE AGENCY
Frances Zulich
18115 Neff Rd., IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno za varovalnico.

SINGER ŠIVALNI STROJ

je predmet trajne vrednosti za vsako družino. Na razpolago imamo vsakovrstne modele, električne in ne-električne. Rabljeni, kompletno prenovljeni in garantirani šivalni stroji od \$9.75 na prejš. Za mali denar vam popravimo in naredimo vaš šivalni stroj, če hočete, na električni pogon. Pošljite šivalni stroj za božič svojcem v domovino. Za pošiljatev ni ovir. Vse podatke dobite pri nas. Oglejte si našo trgovino, ki je napolnjena z različnimi predmeti in potrebščinami za šivanje in gospodinjstvo.

SINGER SEWING MACHINE CO.
1016 Euclid Ave. — Tel. MAin 5507-5508-5509

POPRAVILA NA FORNEZIH EKSTRA POSEBNE CENE

ZA ČIŠČENJE FORNEZOV
FORNEZ, CEV, DIMNIK
\$4.00 do \$6.00

NATIONAL HEATING CO.
FA 6516 "Dobro znani za dobro delo" FA 6516
POSUGA ŠIROM MESTA

Mary A. Svetek

LICENCIJANA POGREBNICA
478 E. 152 St. — KE 3177

LEPL DOSTOJANSTEVENI
POGREBI PO ZMERNIH CENAH.

Ambulantna posluga podnevi in ponoči.
Vršimo vse notarske posle.

Pogreb oskrbnik kjerkoli in po vsaki ceni.

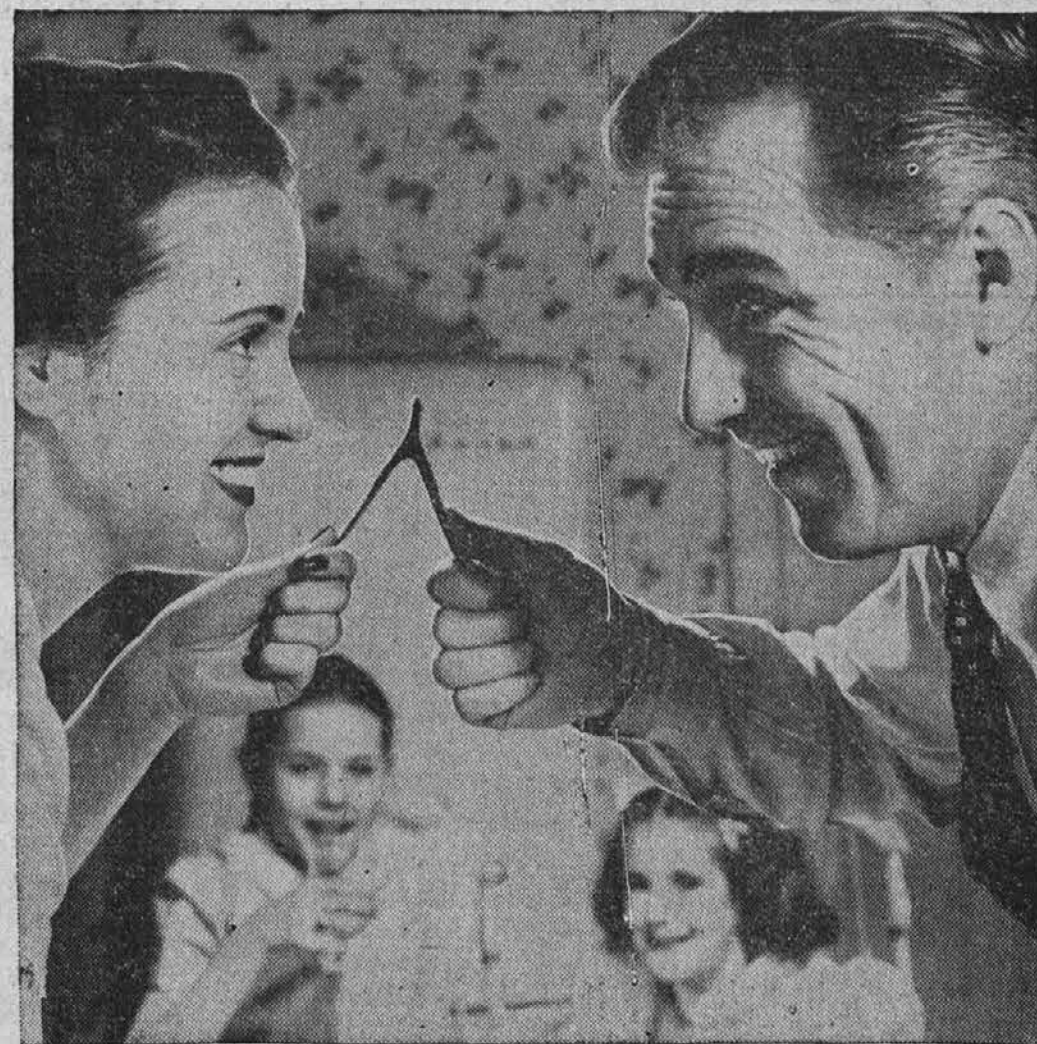
College Course on Relaxation: Learn How To Smoke A Cigar

When the journalistic class at the University of Denver asked to be enlightened as to the art and technique of smoking a cigar for the greatest enjoyment, a course unique in college and tobacco history was launched. The students learned the romantic history of cigars, their role in world affairs, and the etiquette of correctly smoking a cigar.

During the session, students enthusiastically puffed their cigars—panatelas, perfectos and coronas—while Professor Robert Rhode demonstrated the correct way to smoke a cigar. A majority of the class, veterans of World War II, reported they first were introduced to cigar smoking during the war when they relaxed with a pleasing perfecto on the far-flung battlefronts. Nature of the class is to describe the importance of slow, leisurely puffs to get the most pleasure from smoking a cigar. The students also learned that the enjoyment of cigar smoking comes from the taste and aroma of the tobacco. Cigars need not be inhaled to be enjoyed, said the professor, merely puff and roll out the smoke as you relax.

One young lady in the class learned the fundamentals too. She said she'd report the rules to her male friends.

HELP YOUR WISHES COME TRUE!

It's easy to keep wishing for things, never helping to make them come true. If you were the farmer above you might want more land, newer machinery or maybe a neat egg of security on which to retire. If you were this wife you'd probably have your heart set on home improvements, a modern kitchen or maybe a long

vacation to Rio, Paris, Hawaii, the Orient. You can make these dreams come true by planting your dollars now in safe, sure U. S. Savings Bonds. Maturing in ten years at a \$4 for \$3 profit, they'll supply the cash for the schooling of your children and the fulfillment of your dreams. Start saving today at your bank or post office.

Plant more opportunity in your future!

INVEST IN U. S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

(Dalje prihodnjič)

OPREMLJENO SOBO
SE ODDA V NAJEM
POSTENEMU MOŠKEMU.
Za podrobnosti pokličite
IV 5895

POSTENEMU MOŠKEMU
SE ODDA V NAJEM
OPREMLJENO SOBO.
Vpraša se na
959 E. 69 St.

POSESTVO S DOHODKOM
Prijeten dom poleg \$120 mesečnega dohodka; v lepi naselbini; velika lota, asfaltni dovoz, dober promet na "stoker"; beneski zastori in zimska okna ter bakrene mreže. Vse v dobrem stanju. Hiša se bo sama plačala. Na E. 99 St., severno od St. Clair Ave. Cena \$13,500. Pokličite lastnika PO 6633.

PRODA SE
Zelo lepa prilika za onega, katerega veseli biznis. D 1, D 2 in C 2 licence. Prostor se nahaja v najlepšem kraju na vzhodni strani. Gostilna je na vogalu in je poleg tudi zelo veliko stanovanje s sobami. Nato je še zidano postopno s 4 stanovanji, vsako po 6 sob; zelo dober dohodek. Hitremu kupecu se prodaja poceni, ker bi lastnik rad šel izven mesta. Naprodaj je tudi zelo lep prostor z D 5 licenco in posestvom. Gostilna ima zelo lepo opremo. Za druga pojasnila pokličite
AC 2471 ali BO 0911

ZELIMO KUPITI MAJHNO HIŠO

ENO ALI DVO-NADSTROPNO,
MED E. 55 ST. IN E. 79 ST.
Sporočite na
JOHN BOZIH
1008 E. 63 ST.

Fino belo grozdje naprodaj

SE PRIPOROČA SLOVENSKI FARMAR.

Podrobnosti dobite pri
MRS. JULIA NOVAK
1377 E. 52 ST.

NOVE HIŠE NAPRODAJ

Hiša, zidana, 4 1/2 sobe, na 20500 So. Lake Shore Blvd.
Hiša, zidana, 4 1/2 sobe, na 27180 Shoreview Ave.
Hiša, 4 1/2 sobe, na 19871 Meredith Ave.

Postavimo vam hišo po vašemu okusu in po vaših načrtih.

EUCLID MASON CO.
JACK STREKAL
Pokličite za podrobnosti
Wickliffe 997